

Strokovni članek
UDK 340.134(497.4)

Najpogostejše nomotehnične napake v predpisih

MARJANA GLUŠIČ,
Služba Vlade Republike Slovenije
za zakonodajo

1. Uvod

Lani sem v okviru seminarja Nomotehnični dnevi imela predavanje z naslovom »*Ali so Nomotehnični dnevi še potrebni?*«. V letu dni, odkar je nastalo predavanje, smo v smeri nomotehničnih pravil dosegli kar znaten napredek. Pred nekaj meseci je izšla druga, spremenjena in dopolnjena izdaja Nomotehničnih smernic, ki vsebujejo posamezne primere k pravilom, pa tudi nov, posebni del knjige, in sicer »*Posebnosti pri izvajanju in prenašanju pravnih aktov Evropske unije v pravni red Republike Slovenije*«, vsebina, ki do sedaj še ni bila urejena v knjižni obliki.

Letos pa stojim pred novim izzivom – kako ljudem, ki se vsako leto znova udeležujejo Nomotehničnih dni, ponuditi nekaj novega, **še posebej glede na naslov, ki ga nosi moje današnje predavanje**. Nikakor ne bi želela biti pokroviteljska ali podcenjujoča do kolegov, ki se s pisanjem predpisov ukvarjajo že mnogo let, še manj pokroviteljsko in zviška kazati na napake, ki se še prerade zgodijo vsakemu izmed nas. Vseeno pa me vsakodnevne izkušnje pri pregledovanju predpisov nagovarjajo, da se zopet vrnem k temeljem in predstavim nekatera osnovna nomotehnična pravila. Za vse tiste, ki jih poznate, naj bo to zgolj hitra osvežitev znanja, ki nam vsake toliko časa pride prav. Če pa je med nami kdo tak, ki danes prvič sodeluje na teh predavanjih, upam, da mu bodo ti napotki prišli prav.

2. Citiranje objav predpisov

- *Napišeta se zgolj zadnji dve številki letnice;*
- *»UPB« se izpiše, in sicer »uradno prečiščeno besedilo«;*
- *oddajo se kratice drugega zakona, če drug zakon posega v ta predpis;*

- *odločbe Ustavnega sodišča, in sicer le razveljavitvene, se navajajo kot »odl. US«;*
- *popravki se navajajo kot »popr.«.*

⇒ Zakon o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 111/05 – odl. US, 93/05 – ZVMS in 126/07)

3. Strukturne enote predpisa

Členi se označujejo z zaporednimi arabskimi številkami (vrstilnimi števniki) pred navedbo člena.

Pravilno

⇒ 1. člen

Napačno

⇒ člen 1

Vsi odstavki v členu, razen če ima člen le en odstavek (potem se ga ne označi), morajo biti označeni s tekočo zaporedno številko v oklepaju, ki se postavi pred začetkom besedila odstavka.

Pravilno

⇒ (5) Zoper sodbe, ki jih izda upravno sodišče, je dovoljena pritožba na vrhovno sodišče.

Napačno

⇒ 5) Zoper sodbe, ki jih izda upravno sodišče, je dovoljena pritožba na vrhovno sodišče.

Točke se označujejo z zaporednimi arabskimi številkami.

Pravilno

⇒ 3. točka

⇒ Upravičenci po tem zakonu so:

1. državljani Republike Slovenije, ki v Republiki Sloveniji stalno prebivajo;
2. tujci z dovoljenjem za stalno ali začasno prebivanje v Republiki Sloveniji in osebe brez državljanstva (apatridi), ki zakonito prebivajo v Republiki Sloveniji;

Napačno

⇒ tretja točka

Alinee se označujejo s »črticami«.

⇒ – podatke o prosilcu oziroma upravičencu in njegovih družinskih članih (osebno ime oziroma firmo, EMŠO, davčno številko, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža), če je tujec pa osebno ime, datum in kraj rojstva, naslov stalnega in začasnega prebivališča;

Člene in točke citiramo s številko, razen če se sklicujemo na predhodni člen oziroma točko, v tem primeru se uporabi besedna zveza »prejšnji člen«, »prejšnja točka«.

⇒ Prošnjo za dodelitev brezplačne pravne pomoči vloži prosilec na predpisanem obrazcu, katerega priloga je obrazec o premoženjskem stanju prosilca in njegove družine **iz 20. člena** tega zakona.

⇒ Premožensko stanje prosilca in njegovih družinskih članov **iz prejšnjega člena** se ugotavlja na podlagi pisne izjave prosilca, ki jo poda pod kazensko in premoženjsko odgovornostjo.

⇒ V 3. členu se črta **3. točka**.

⇒ 2. listine, priložene vlogam **iz prejšnje točke**;

Odstavke in alinee citiramo z besedami, če se sklicujemo na predhodni odstavek ali alineo, uporabimo besedno zvezo »prejšnji odstavek« ali »prejšnja alineo«.

⇒ Če ni z mednarodno pogodbo določeno drugače, se za pridobivanje osebnih podatkov o tujcu za namene **iz prvega odstavka tega člena** uporabljajo določbe zakona in mednarodnih pogodb, ki obvezujejo Republiko Slovenijo, ki urejajo nudenje mednarodne pravne pomoči v sodnih postopkih.

⇒ Osebe lahko pridobijo soglasje **iz prejšnjega odstavka**, če izpolnjujejo naslednje pogoje, da:

⇒ V **tretji alinei** se besedilo »18 minimalnih plač« nadomesti z besedilom »35 osnovnih zneskov minimalnega dohodka«.

⇒ – opravljanje storitve informacijske družbe posega v katerega od ciljev, navedenih v **prejšnji alinei**;

4. Enotna identifikacijska oznaka predpisa

Navajanje identifikacijske številke, pod katero je bil predpis obravnavan, s krajem in datumom sprejema oziroma izdaje, enotno identifikacijsko številko akta in podpisom izdajatelja predpisa z nazivom njegove funkcije.

⇒ Št. 704-16/2008
Ljubljana, dne 12. marca 2009
EVA 2009-2011-0042

Aleš Zalar l.r.
Minister za pravosodje

5. Izražanje v novelah

V 1. členu novele se vedno navede naslov predpisa, ki se spreminja.

Pravilno

⇒ V Zakonu o sodnem registru (Uradni list RS, št. 54/07 – uradno prečiščeno besedilo in 93/07) se na koncu prvega odstavka 1. člena doda drugi stavek, ki se glasi: »Ta zakon ureja tudi postopke v sistemu Vse na enem mestu.«

Napačno

⇒ Prvi odstavek 1. člena se spremeni tako, da se glasi:

Noveliranje člena

Pravilno

⇒ 8. člen se spremeni tako, da se glasi:

»8. člen

(1) Odločbe, izdane na podlagi 12., 25., 26., 62., drugega odstavka 77., 79., 81., 82., 89., 95., 98., 107., 108., 113., 193., 206. in 236. člena tega zakona, se izdajajo skladno z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

(2) O dovoljenih pritožbah zoper odločbe, ki jih izda na prvi stopnji Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij (v nadaljnjem besedilu: uprava), odloča ministrstvo,

pristojno za pravosodje. O zadevah, o katerih na prvi stopnji odloča direktor zavoda, odloča na drugi stopnji generalni direktor.

(3) Organi, pristojni za odločanje o zadevah po določbah prvega odstavka tega člena, odločajo v skrajšanem postopku brez zaslišanja strank.

(4) Vpis odločitve v osebni načrt na podlagi tega zakona nadomesti izdajo odločbe. Zoper odločitev, sprejeto v osebem načrtu, ima obsojenec pravico vložiti pritožbo na generalnega direktorja uprave v roku osmih dni od seznanitve z odločitvijo.

(5) Upravni postopek lahko vodi in odloča v upravnih zadevah iz 236. člena tega zakona delavec, ki ima najmanj srednjo strokovno izobrazbo.«

Napačno

⇒ 20. člen se črta in nadomesti z novim besedilom, ki se glasi:

Črtanje členov – preostali členi se nikoli ne preštevilčijo.

Pravilno

⇒ 129. člen se črta.

Napačno

⇒ Črtata se 50. in 51. člen.

Ustrezno se preštevilčijo členi v nadaljevanju: 52. člen postane 50 člen, 52.a člen postane 50 a člen, 52.b člen postane 50.b člen, 52. c člen postane 50.c člen, 52.člen postane 50.č člen, 52. d člen postane 50.d člen, 52. e člen postane 50 e člen, 52.f člen ostane 50. f člen, 52.g člen postane 50.g člen, 52. h člen postane 50.h člen, 52. i se spremeni v 50.i, 52.j postane 50.j, 52.k se spremeni v 50.k, 52.l postane 50.l, 52.m postane 50.m in 52.n člen, ki postane 50.n člen.

⇒ 52. člen postane 51. člen in se spremeni tako, da se glasi:

Noveliranje odstavka

Pravilno

⇒ Prvi odstavek 3. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Če sodišče, ki je izdalo odločbo na prvi stopnji, ni samo pristojno za njeno izvršitev, mora poslati overjen prepis odločbe s potrdilom o izvršljivosti pristojnemu sodišču v osmih dneh od dneva, ko postane odločba izvršljiva, oziroma v osmih dneh od dneva, ko jo prejme od sodišča višje stopnje.«

Napačno

- ⇒ Drugi in tretji odstavek 15. člena se črtata in doda se novo besedilo, ki se glasi:
- ⇒ Četrti odstavek 19. člena se črta in se doda nov odstavek, ki se glasi:

Prehodne in končne določbe so lastne vsakemu predpisu oziroma noveli in se lahko spreminjajo le takrat, ko roki, ki so določeni v njih, še niso pretečeni.

Pravilno

- ⇒ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zemljiški knjigi (Uradni list RS, št. 28/09), sprejet 10. aprila 2009

33. člen se spremeni tako, da se glasi:

»33. člen

Določba drugega odstavka novega 140. a člena zakona se začne uporabljati 1. maja 2009.

Določbe prvega in tretjega do osmega odstavka novega 140. a člena in novega 140. b člena zakona ter določbe 7., 8., 11. do 24. in prvega odstavka 28. člena tega zakona se začnejo uporabljati 1. maja 2011, do tedaj pa se glede krajevne pristojnosti uporabljajo določbe Zakona o zemljiški knjigi (Uradni list RS, št. 58/03 in 34/08 - ZST-1).«

Določba 33. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zemljiški knjigi (Uradni list RS, št. 45/08) se je pred spremembo glasila:

33. člen

(1) Določbe novega 140.a člena in 140.b člena zakona se začnejo uporabljati 1. maja 2009.

(2) Določbe tega zakona, ki se nanašajo na splošno krajevno pristojnost, se začnejo uporabljati 1. maja 2009, do tedaj pa se glede krajevne pristojnosti uporabljajo do sedaj veljavne določbe zakona.

Napačno

- ⇒ Kot prehodna in končna določba se doda nov 52. člen, ki se glasi:

»Ta zakon začne veljati 16. 8. 2008.«

6. Sklep

Predstavljeni primeri so prikaz le nekaterih napak, ki se pojavljajo pri pripravi predpisov, in sicer predvsem tistih, ki »kršijo« najosnovnejša pravila pisanja predpisov. Kot sem napisala že v uvodu, namen prikaza ni bila kritika piscev predpisov, pač pa želja po boljših in razumljivejših predpisih. Za doseg tega cilja pa se je včasih treba vrniti čisto na začetek – k osnovnim pravilom nomotehnike.